

langt to Sygehuse erstattede med nye, et Exercherhus, fordi der intet var, og en Depotbygning, fordi det var uforaarligt, som det var, baade for Folkene og for Materiellet. Som jeg har sagt, Rigsdagen er efter min Opfattelse i denne Henseende fri, men dog, mine Herrer, denne Frihed forstaaet saaledes, som man altid forstaaer den. Jeg er ogsaa en fri Mand, jeg har Lov til at gjøre alt det Gode, jeg vil, jeg har Lov til at gjøre alt det Onde, jeg vil, men der er Noget, der hedder fund Fornuft, og det kan jeg ikke handle imod, uden at det straffer sig; der er Noget i mig, som hedder Samvittighed, og den melder sig, naar jeg gjør noget Ondt. Paa samme Maade er og bliver Rigsdagen fri, men ogsaa Rigsdagen er bunden ved fund Fornuft; der kan, naar vi ville være ganske oprigtige, ikke være Tale om, at den kunde faae i Sinde f. Ex. at bestemme, at Garnisonen skulde flyttes fra Aarhus til Struer eller Lemvig, thi det maa først undersøges, om de paagjældende Byer ere i Stand til at huse denne Garnison — det vilde være fornufstvidigt at foretage en saadan Flytning — og ligeledes kan man ikke forudsætte om Rigsdagen, at den skulde gjøre saadanne Ting, som det ikke vilde være samvittighedsfuldt at gjøre, og det vilde det f. Ex. være, om man vilde straffe en By som Aarhus, fordi den har gjort sig Umage for at gjøre det godt for Soldaterne. Derfor, mine Herrer, siger jeg i samme Betydning, som De og jeg og alle Mennesker ere frie, er ogsaa Rigsdagen fri lige over for Spørgsmaalet om Garnisonsstedernes Fastfættelse.

Der er maaske et Spørgsmaal, som er opstaaet hos Dem, som ligger saa overordentlig nær; det er det Spørgsmaal, som De maaske kunde henvende til mig, om jeg i Grunden ikke har haft en vis Betænkelse ved at afslutte alle disse Overenskomster, om jeg ikke navnlig har haft en vis Vngstelse for, hvad Rigsdagen kunde sige dertil. Ja, spørge De mig derom, saa svarer jeg: Nei, jeg har aldrig haft Spor af Betænkelse, og jeg kan forsikre, at jeg har ikke Frygt i dette Øieblik i denne Henseende, og jeg skal sige de Herrer hvorfor? Fordi jeg er mig bevidst, at jeg ikke har gjort Andet, end hvad jeg skyldte baade Staten og Hæren og de paagjældende Kommuner, og jeg veed, at, dersom jeg ikke havde gjort det, saaledes som jeg har gjort det, vilde jeg bebreide mig det. Jeg skal sige Dem en Ting til. Hvad jeg har gjort, er slet ved frivillig Indbefømmen af alle Parter, jeg har ikke overstredet min Competence, jeg har i alle Henseender taget fuldt Hensyn til Rigsdagen, jeg har reserveret dens Ret til at slaa Garnisonerne fast ved Lov, jeg har reserveret dens Ret til at være den Myndighed, der bevilger Pengene, jeg har reserveret dens Ret til, dersom den ønsker det, at gaa over til et nyt System, idet det er forbeholdt Staten at kunne kjøbe de Bygninger, som Kommunerne opføre.

Jeg har altsaa taget alle Hensyn, og desuden, mine Herrer, har jeg ikke gjort Andet, end hvad De selv baade have opfordret mig til og have godkjendt; thi, som jeg sagde Dem før, det var Rigsdagens Medlemmer, der opfordrede Krigsministeren og sagde: Gaa til Byerne, slut Overenskomst med dem og kom saa til os, det er Veien til at faae en Garnisonslov, og Krigsministeren har fulgt denne Opfordring. De Herrer glemte maaske, men jeg har ikke glemt det, at Rigsdagen har godkjendt en lignende Overenskomst; i 1872 har den nemlig godkjendt en Overenskomst med Viborg. Sagen gik den Gang for sig akkurat paa samme Maade som idag; Krigsministeren forlangte et Exercherhus i Viborg, som jeg forlanger et Exercherhus i Aarhus. Finantsudvalget sagde den Gang: Lad os blive bekendte med Overenskomsten. Jeg har nu endog været saa oprigtig, at jeg har sendt Finantsudvalget Oplysningerne i Forveien, saa at Spørgsmaalet kom til mig Dagen efter, at Svaret var affendt. Men hvorom Alting er, mine Herrer, saa ville De i Finantsudvalgets Betænkning for 1872—73 se, at man den Gang har afsluttet en Overenskomst om akkurat de samme Ting som nu, et Baadenshus, en Depotbygning, et Exercherhus, et militært Sygehuse, Kaserner for hele Rekrutstyrken, indeholdende forskellige andre Lokaler o. s. v. Akkurat de samme Gjenstande, som jeg nu har afsluttet Overenskomster om, har den tidligere Krigsminister afsluttet Overenskomst om, og Rigsdagen har godkjendt den; der var ikke en eneste Mand i denne Sal, der sagde et Ord dertil, og denne Laushed maa betragtes som en Godkjendelse, for saa vidt en Godkjendelse er nødvendig, eller som en Godkjendelse af, at en Godkjendelse ikke behøves; men i begge Tilfælde ville De altsaa se, at det, jeg har gjort, er ikke Andet, end hvad de Herrer have godkjendt, og jeg har maattet forudsætte og forudsætter, at hvad De godkjende den ene Dag, maa De ogsaa med Nødvendighed godkjende den anden Dag. Desuden, mine Herrer, kan jeg nævne mange andre Exempler, saaledes Dønsse Exercherhus; det er der foregaaet noget Lignende med. De have fuldstændig godkjendt det, der her er Tale om. Derfor, mine Herrer, har jeg ingen Frygt for det juridiske Ansvar, som jeg har paataget mig. Dog skal jeg tilføje endnu en Ting, og det er, at selv om jeg ikke havde disse Præcedenser, der sige mig, at Rigsdagen allerede har godkjendt det, saa vilde jeg dog ikke have betænkt mig derpaa af den ganske simple Grund, at jeg skylder Soldaten det, og jeg har den Pligt at varetage hans Interesser, selv om jeg derved vover mit Skind. Og det er denne Pligt, jeg har opfyldt. I Stedet for jaimmerlige, ufunde Boliger, i Stedet for de fletteste Rum i de fletteste Huse, i Stedet for slet Episcopatskab, i Stedet for unødvendigt at være udfatte for Mi-